

Інновації є ключовим фактором розвитку корпоративної культури. Хоча творчі ідеї мають значну цінність, основним викликом залишається їхня реалізація та перетворення на прибуткові рішення. Для ефективного впровадження інновацій необхідна активна участь усіх співробітників компанії, адже суттєві зміни неможливі без ініціаторів нововведень.

Корпоративна культура може стати визначальним елементом у формуванні конкурентних переваг, виступаючи не лише інструментом інноваційного розвитку підприємства, а й засобом зміцнення його позицій на ринку.

Література:

1. Шилова Н.М. Інноваційні підходи до управління корпоративною культурою підприємства. Київ: Наукова думка. 2019.
2. Асоціація менеджерів України. Дослідження управління інноваціями та змінами в компаніях. 2021. Вип. 34. С. 110-115.
3. Гончарук І.В. Основи корпоративної культури: теорія і практика управління. Львів: ЛНУ ім. І. Франка. 2020.
4. Єрмоленко О.А. Адаптивна корпоративна культура як основа стійкості компаній в умовах кризи. Київ: Педагогічна преса. 2022.
5. Ковальчук Т.Ю. Корпоративна культура як інструмент підвищення ефективності організаційних змін. Видавництво: Остремель. 2019.

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Атамась Г.П., кандидат економічних наук, доцент,
Одеський національний технологічний
університет, м. Одеса, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2830-1580>

Згадова Н.С., кандидат економічних наук, доцент,
Одеський національний технологічний
університет, м. Одеса, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4585-9620>

В сучасних кризових умовах в підприємницької діяльності регіонів, та країни в цілому повинні активізуватися інвестиційні процеси, які б були спрямовані на забезпечення потенціалу позитивних економічних та соціальних змін господарюючих суб'єктів в умовах

загострення соціально-економічних суперечностей, виникнення руйнівних загроз здатності до економічного розвитку та підтримки економічного суверенітету держави. Свою реалізацію це знаходить у посиленні спрямованості інвестиційних процесів на забезпечення сталого економічного зростання, досягнення реальних структурних зрушень у національному господарстві, технічному переозброєнні, підвищенні якісних показників господарської діяльності суб'єктів економічних відносин.

З'ясуванню місця і ролі інвестиційної діяльності в економічному зростанні, дослідженню функції інвестицій присвячені роботи представників різних економічних шкіл в різні історичні періоди. Сучасна проблематика інвестиційних процесів за умов трансформації аналізується в дослідженнях провідних вчених України – Ю. Бажала, В. Базилевича, Є. Бершеди, З. Герасимчука, О. Власюка, В. Гесця, І. Лукінова, А. Пересади та ін.

Попри існування значної кількості напрацювань у теорії інвестицій, до цього часу не надається належної уваги аналізу інвестиційної діяльності господарюючих суб'єктів на регіональному рівні.

Інвестиції визначаються як ресурси, вкладені в підприємницьку діяльність з метою отримання прибутку або досягнення інших позитивних результатів. За визначенням М.П. Войнаренка [1], інвестиції мають взаємопов'язані сутнісні характеристики, що обумовлює необхідність їхнього всебічного та комплексного аналізу.

Інвестиційна діяльність є ключовою економічною категорією, що відображає реалізацію найефективніших форм вкладення капіталу. Її мета – збільшення економічного потенціалу підприємства та реалізація його економічних інтересів. До особливостей інвестиційної діяльності належать її спрямованість на зростання і вдосконалення діяльності підприємства, а також вплив обсягу інвестицій на темпи економічного розвитку. Управління інвестиційною діяльністю включає вибір, обґрунтування та залучення ресурсів для реалізації інвестиційної політики, яка сприяє підвищенню конкурентоспроможності, зростанню добробуту працівників та виконанню соціальних завдань.

Інвестиційна діяльність, як процес довгострокового вкладення капіталу, залежить від наявності у підприємства конкурентних переваг, які формують його інвестиційну привабливість, а також від зацікавленості потенційних інвесторів, готових інвестувати свої ресурси. Інвестиційна діяльність передбачає взаємодію трьох ключових елементів: ресурсів, вкладень та отримання доходу. Таким чином,

інвестиції є процесом трансформації ресурсів у дохід через капіталовкладення в сфері, що генерують реальний прибуток.

Процес інвестиційної діяльності охоплює два основні етапи: безпосереднє вкладення коштів і отримання результатів. У цьому процесі взаємодіють три ключові компоненти: інвестори, об'єкти інвестицій і суб'єкти інвестиційного інвестування, оцінку та реалізацію інвестиційних проєктів, а також створення сприятливих умов для ефективного здійснення інвестиційного процесу

Успішне впровадження тактичних рішень у сфері інвестиційної діяльності вимагає дотримання низки важливих умов. З огляду на зміни в обсягах і структурі потенційних інвестиційних ресурсів, необхідно ретельно обґрунтувати схеми фінансування інвестиційних проєктів. До основних підходів належать: повне самофінансування, акціонування, венчурне фінансування, кредитування та змішане фінансування [2].

Інвестиційна діяльність завжди супроводжується ризиками, тому забезпечення інвестиційної безпеки є пріоритетним завданням. Це включає аналіз її сутності, основних складових, визначення чинників ризику і загроз, а також розробку методології оцінки стану безпеки. Необхідно також визначити індикатори інвестиційної безпеки та дослідити тенденції у цій сфері [3].

Забезпечення інвестиційної безпеки є важливим елементом управління інвестиційними процесами, що гарантує стійкість підприємства, сприяє реалізації стратегічних цілей і підвищує його конкурентоспроможність на ринку.

Використання інвестиційного потенціалу будь якого регіону, і у тому числі Одеського, у першу чергу, залежать від рівня забезпечення його інвестиційної безпеки.

Суттєвий вплив на інвестиційну безпеку здійснюють економічні фактори: галузева і територіальна структури господарського комплексу, темпи зростання ВВП та ВРП, ступінь зносу основних виробничих засобів, темпи інфляції та інші. Проаналізуємо стан інвестиційної безпеки Одеської області за декількома індикаторами (табл.1).

Узагальнюючим, або комплексним індикатором інвестиційної безпеки є частка нагромадження валових інвестицій у ВРП. В Одеському регіоні (табл. 1) в динаміці за період з 2019 р. до 2021 р. його максимальне значення було в 2019 р. – 10,7 %. Це вказує на відсутність інвестиційно – економічної безпеки в регіоні. Для України на сучасному етапі мінімальна частка нагромадження у ВВП повинна бути на рівні не менше 25 %. Частку нагромадження у ВРП, на думку вчених, необхідно підвищувати до 28-30 % ВРП.

Таблиця 1

Оцінка інвестиційної безпеки Одеської області

Показники	2019р.	2020р.	2021р.	Індикатор (порогове значення)
Відношення обсягів інвестицій в основний капітал до ВРП, %	10,7	9,7	8,9	Не менше 25
Відношення обсягу інвестицій в основний капітал до вартості основних фондів, %	13,7	12,9	13,5	Не менше 6
Ступінь зносу основних засобів, %	56,9	58,5	57,6	Не більше 35
Відношення чистого приросту прямих іноземних інвестицій до ВРП, %	-	-	-	5-10

Джерело: складено авторами на підставі [4]

Макроекономічним індикатором інвестиційної безпеки є співвідношення темпів зростання інвестицій до темпів зростання ВВП (ВРП). У сучасній економіці цей індикатор характеризує перевищення темпів приросту інвестицій над темпами приросту ВВП і повинен мати позитивне значення при позитивній економічній динаміці (табл. 2.). Індикатор має порогове значення, яке повинно бути більше за одиницю.

Як показують аналітичні розрахунки (табл.2) тільки у 2019р. та 2021р. темп зростання валових інвестицій був близьким до нормативу індикатора.

Таблиця 2

Співвідношення темпів зростання інвестицій до темпів зростання ВРП Одеської області

Показники	2015р.	2018р.	2019р.	2020р.	2021р.
Індекс зростання ВРП (% до попереднього року)	95,8	101,8	103,5	96,6	106,2
Індекс зростання валових інвестицій (% до попереднього року)	79,6	95,9	98,3	72,7	102,3
Індекс співвідношення темпів зростання інвестицій до темпів зростання ВРП	0,83	0,94	0,95	0,75	0,96

Джерело: складено авторами на підставі [4]

За іншими роками у динамічному ряді він був меншим за темп зростання ВРП, що свідчить про недостатній рівень інвестування регіональної економіки. На думку вчених, для досягнення 5 % приросту ВРП необхідно планувати приріст інвестицій 10-15 % у середньому за рік, а для забезпечення 6-7 % приросту ВВП потреба складе не менше ніж 15-20 % приросту інвестицій, якщо інвестувати переважно у розвиток наукоємних і обробних галузей промисловості. При чому інерційність дії інвестиційної діяльності на динаміку економіки з урахуванням впливу різних факторів у реальній дійсності може забезпечити перевищення темпів приросту ВРП над приростом інвестицій, і навпаки, при значному уповільненні темпів приросту інвестицій може спостерігатися позитивне значення приросту ВРП у обмежені періоди.

Виходячи з нашого дослідження ми бачимо, що в Одеському регіоні поки зберігається в економіці ситуація щодо загроз інвестиційній безпеці, а саме вона є ключовим елементом економічної стратегії, що спрямована на сталий розвиток, економічну стабільність і нейтралізацію ризиків, пов'язаних з інвестиційною діяльністю.

Література:

1. Войнаренко М.П., Єпіфанова І.Ю. Управління інвестиційною діяльністю промислових підприємств: монографія. Єпіфанова. Вінниця: ВНТУ, 2011. 188 с.
2. Анісімова О.М. Інвестиційна безпека підприємства в контексті економічної безпеки: сутність, зміст, оцінка і система управління. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2012. Вип. 1. Т. 2. С. 293-297.
3. Побережна Н.М. Інвестиційна складова економічної безпеки. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2013. № 67. С. 179-185.
4. Офіційний сайт Головного управління статистики в Одеській області. 2022. URL: www.od.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 15.02.2025).